

Formulele pentru spirit ale lui Florentin Smarandache

Adriana Elena Răducan

Am răsfoit pe îndelete „Formule pentru spirit”, o carte de poezii a poetului Florentin Smarandache. Viața de fiecare zi, prinsă într-o altă dimensiune, îmi apare ca o existență filosofică, filtrată prin fugara privire a celui care trăiește cu patetism fiecare clipă. Încleștarea viziunii poetice atinge paroxismul în poezia care dă și titlul volumului, unde poetul dezvăluie irezistibile mecanisme ale spiritului, adânci și durabile, vizând șansa de a exista, înalta conștiință de sine, contemplarea lumii ca tot, „formulele pentru spirit” sugerând un model de reacție în fața evenimentelor de tot felul.

„Efigia hâdă
a timpului
pe frunte.
Febril caut
Formule
(care nu există)
pentru spirit.
Creierii
transpiră pe tâmpile.
A rămas oglinda -
templu
în care mă întâlnesc
cu mine.”

(Formule pentru spirit)

Obișnuit cu depărtările, cu plecările și revenirile permanente în spațiul natal, poetul Florentin Smarandache trăiește imensul prilej al studierii hărților zonale, veșnicul joc al perspectivelor încrucișate, pe care și-l asumă ca pe o stare de fapt, cântărindu-și cu aceeași unitate de măsură liniștea sau neliniștea existențială, abordând în fiecare clipă un alt model de înțelegere asupra vieții și a faptelor omenești:

„Cu fructe în ramuri
lipsă –
pomi în cadență,
desculți.
Moara
mulge de apă
izvorul,
și în islaz:
delir-de-trandafiri.
Curg măruntele, lacrimile
de cer.
Liniștea-mi măsoară
depărtările -
aceste negre plecări
ale pupilelor mele.”

(Aceste negre plecări ale pupilelor mele).

Nostalgic și îndârjit, Florentin Smarandache se distanțează de platitudini, vorbește cu sine, simplifică și ornamează viața, situându-se când în joc, când în afara jocului, confruntând meditativ lucrurile, natura cu tot avatarul ei.

„În lucruri se face
târziu.

Arini – cu capul greu de somn
 aplecat spre pământ,
 salcâmi – obosiți de mult stat
 în picioare.
 Seara stinge cerul.
 Mai trec vânturi într-o
 barcă de aer.
 Pe stradă, un felinar aprins
 dă cu lumina de gard.”

(Tăcerea ca o barcă)

Chiar dacă este la o vârstă încă tânără, „jocul de-a viața” pare să-l singularizeze, poetul își trăiește existența cu o considerabilă amplexare, prețuind fiecare clipă, având decența cuvintelor, ocolește spusa pe șleau, nuanțează ideea cu nedomolită viziune poetică:

„Ca o fată lălâie,
 seara cade în genunchi
 lângă geam.
 Cer cu ochi negri.
 Prin timpane liniștea
 își face pat de culcare.
 Lucruri, toate, au devenit egale
 cu ele însele...
 Se mai zbate puternic o libelulă
 într-un ceas...
 - Vă rog să nu mă așteptați,
 voi întârzia puțin
 printre stele.”

(Singur printre stele).

Dinamica fanteziei remodelează iubirea cu păr lung, amintiri ce rezonează, curmă ispitele sau împovărează gândul pentru totdeauna. Evidențe ce nu-și schimbă vadul, surprind, tulbură, iscodesc, înțelenesc până la pierderea identității. Poeziile închinată iubirii nu domină cantitativ, dar răspund unei chemări plină de efuziuni lirice.

„Și citesc râurile, arborii,
aerul, marea.
Citesc râurile și le scriu
cu pietre,
citesc arborii
și-i scriu cu nori,
citesc marea și-o scriu
cu meduze.
Și scriu cu pietre, cu frunze,
cu nori, cu meduze.
Citesc iubirea cu părul lung -
și pentru a scrie
înmoi tocul în lacrimi,
în lacrimi.”

(Iubirea cu părul lung)

Neașteptat de romantică, iubirea cântată de poetul Florentin Smarandache se îngemănează cu ziua și noaptea, cu trecutul, prezentul și viitorul, ancorând în timp și la țărm de mare, la poale de cer... visul împlinit sau neîmplinit, plăsmuind o iubire ca „o mică parte din divinitate”.

Izvor de sens, iubirea îl prinde în capcana ei, atingând cel mai înalt prag al vieții, recuperând prilejul nesfârșirii, a dezinvolturii fără margini:

„Pe deal mestecenii
 se limpezesc în var.
 Izbucnesc salcâmii
 în hohote...
 de muguri,
 luminile se-adun'
 în portocali.
 Vezi pasărea aceea?
 Cu aripile se ține
 de aer.
 Din melodia ei
 țâșnesc izvoare.”

(Din melodia ei țâșnesc izvoare).

Contragerea, perceperea iubirii ca pe-o icoană devine cu puțință într-un anume moment. Ordinea orizonturilor se mărește și descrește pe rând, încât poetul se împacă cu toate, conveniențele de rând se pun de acord cu cele lumești, înalta plăsmuire spirituală transformă totul în pasiune și amintire:

„Mă ustură sânii
 cei frumoși
 ca două cornițe de miel.
 Mă strâng
 anii tăi mici.
 Pe umeri
 părul cel muiat în noapte
 alunecă în șoapte lungi.
 Buzele tale, de sticlă,
 îmi biciuie obrazii,
 iar inima

îmi dizolvă făptura
 ca valurile împrăștiind
 nisipuri pe țărni.
 Și atât de departe
 este cerul ochilor tăi
 Încât simfonia dragostei
 are numai uvertură.”

(Icoană)

Când împăcat, când neîmpăcat cu sine, poetul Florentin Smarandache conturează într-un corpus de poezii viața în sine, zbaterea insului în univers, timpul ireversibil, iubirea, resemnarea, pasiunea, chemarea, depărtarea, așteptarea, simțul acut al lucrurilor, resortul primordial, insolitul existenței, încât universul întreg îi este solidar.

„Plâng orele printre ani,
 ore rămase
 statui albe
 în lava cernită
 a vremii.
 Zarea (plină-de-rușine)
 se strâmbă la mine,
 prin codri vântul
 atârnă în ștreang.
 Acolo, la margine
 de spațiu,
 mă veți găsi cerșind
 un Univers.”

(Mă veți găsi cerșind un univers)

Sub durata acestui timp, oferindu-se implicit întregului *univers* prin creația sa, poetul Florentin Smarandache merită „rama” unui uriaș eveniment, merit a-i încununa anii de așteptări, răsplata nominalizării la Premiul Nobel pentru Literatură.